

آقاخانی، مدیربخش نمایشنامه‌نویسی جشنواره تئاتر فجر

ایوب آقاخانی در حکمی از سوی کوروش زارعی دبیر جشنواره به عنوان مدیر بخش نمایشنامه‌نویسی چهل و یکمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر منصوب شد. در حکم آقاخانی آمده است: نظر به سوابق چشمگیر حضرتعالی در حوزه خلق، تالیف، چاپ و آموزش امر مهم نمایشنامه‌نویسی و باتوجه به اهمیت این حوزه خاص به عنوان رکن اساسی شکل‌گیری یک اثر

گفت‌وگو با هادی حوری ، نویسنده و کارگردان «تا اون»

نمایشی در ستایش دانایی

من به دنبال کیخسروام، نه کاوه!

نمی‌توانیم جهان اهورایی را مستقر کنیم بدون این‌که اهریمن‌ها را شناخته‌باشیم و این به اعتقاد من پوچ یا ابزورد نیست.

۱۴ به همین دلیل است سراغ موش هارفته‌اید؟ چون موش در حافظه تاریخی ماو در ادبیات ایران و جهان معمولاً نماد پستی و حقارت بوده؟ آیا در مسیر همین نمادپردازی است که در جای جای نمایش به شاهکارهای ادبی و آثار مطرح ادبیات ایران و جهان ارجاع داده‌اید؟ در جهان فکر و اندیشه، سمبل‌ها پیوسته در حال عمل هستند؛ از ساده‌ترین چیز تا پیچیده‌ترین‌ها. ما در ضرب‌المثل‌ها و اشعار و ارتباطات نیز از سمبل‌ها بسیار استفاده می‌کنیم و به تبع آن جهانی که در تا اون به وجود آورده‌ام نیز یک جهان سمبولیک است. در این نمایش با ادبیات مواجهیم که نمی‌توان تاثیر آن را در زندگی بشر نادیده گرفت. چه کلیدر را خوانده یا نخوانده باشیم، این رمان بر زندگی ما اثر دارد. دنیای قبل از کلیدرو دنیای بعد از کلیدر متفاوت است؛ همین‌طور دنیای قبل از بینوایان و بعد از آن. اگر یک عاشقانه آرام آقای ابراهیمی را نخوانده‌باشم یا آثار بکت را، فقط کافی است

کسانی در پیرامون من زندگی کنند که این آثار را خوانده‌باشند. در ارتباط با این افراد من از یک عاشقانه آرام و از کتاب‌های دیگر تاثیر می‌گیرم؛ واژه‌هایی می‌شنوم که شاید پیش از آن نمی‌دانستم اما همین واژه‌هاو معناها در زندگی من تاثیر خواهند داشت. این واژه‌ها می‌توانند مرا منکوب کنند یا می‌توانند مرا به حرکت وادارند، چارمن از کلمات و اسامی کتاب‌ها در نمایش استفاده کرده‌ام؟ به این دلیل که ادبیات برای ما کلمه به ارمغان می‌آورد و کلمات ارتباط را برای ما می‌سازد، چرا ما شاهنامه را این قدر عزیز می‌داریم؟ چون زبان ما را حفظ کرده‌است، ادبیاتی است که من و شما با واژگانش با هم ارتباط برقرار می‌کنیم. واژگان برای ارتباط من و شما ضروری هستند و این ادبیات و کتاب‌است که واژه‌ها را زنده می‌دارد.

۱۵ می‌شود گفت هر کتاب با خودش روشنایی و بینشی پدید می‌آورد که زندگی بعد از ظهور این روشنایی با قبل از آن متفاوت است و هر کدام از این روزنه‌ها در کنار هم می‌توانند نوری بزرگ به زندگی ما تابانند؟ بی‌تردید همین‌طور است، شما جهان را صرفاً روز نمی‌دانید. جهان

جهان سمبلیک

جهان نمایش سمبلیک است. در تمام اساطیر، اساطیر یونان، مصر و نیز ایران، جهان فرو دست، اهریمنی و تاریکی است؛ این جهان خوف‌انگیز است و شما تا زمانی که از این جهان هراس نداشته‌باشید، دل‌تان نمی‌خواهد آن را ترک کنید. دوزخی که در آن به آدم خوش بگذرد، دوزخ نیست؛ به همین دلیل از تمام عناصری که در تئاتر وجود دارد، بهره گرفته‌ایم چون یک نمایش سمبلیک داریم که باید بتواند تمام حس‌های مخاطب را درگیر کند. چه شنیداری، چه دیداری، شخصیت‌ها، حتی طراحی دکور و لباس‌ها به شما نشانه می‌دهد؛ جایگاه شخصیت‌ها را معرفی می‌کند. بست بودن دکور، حفره‌هایی که در آن ایجاد شده و فضای کاملاً اکسپریسیونیستی آن حقارت و خشونت را القا می‌کند. حتی انتخاب سالن نمایش هم بر مبنای جهانی است که خلق کرده‌ایم. سالن دیگری هم به ما پیشنهاد شده بود اما سالن سایه را انتخاب کردیم چون فضای کوچک، تاریک و بسته‌ای دارد. تماشای به نمایش نزدیک است، نمی‌تواند لم بدهد و در آرامش نمایش را ببیند، اتفاقاً به تماشاگر سخت می‌گذرد. چند مندلی خراب داریم که من هیچ امراسری برای تعمیر آنها ندارم، چون قرار نیست مخاطب من راحت باشد. جهان تا اون پراز ترس و هراس است؛ موسیقی این هراس را تشدید می‌کند؛ همین‌طور نور. موسیقی این نمایش تماثلیک است و مخاطب بر اساس آنچه می‌شنود، به یک پیش‌آگاهی می‌رسد؛ این‌که قرار است چه جور اتفاقی رخ بدهد، موسیقی درگیری به همراه دارد یا هشدار یا مثلاً مرگ. روی همه اینها فکر شده، طراح صحنه و لباس به تمام نشانه‌ها فکر کرده‌اند و با هم تبادل نظر داشتیم. حتی درباره نشانه‌هایی که روی لباس شخصیت‌ها هست. به ناخن‌ها، به وسایل صحنه، خرده‌ریزها و حتی وصله‌ها و پارگی‌ها... حتی به گرم فکر کرده‌ایم. زخم‌هایی که به جا مانده‌اند.

سالن‌های حرفه ای کشور، ۲۲ سال تدریس در دانشگاه‌های هنری در رشته‌های تئاتر و سینما، داوری و مسئولیت اجرایی در جشنواره‌های مختلف و معتبر کشور نظیر فجر، دانشگاهی، سوره، رادیو، بانوان، تأسیس و مدیریت پروژه آموزشی چهار فصل تئاتر ایران، تأسیس و مدیریت گروه تئاتر پوشه، تأسیس و مدیریت برنامه‌های تخصصی در حوزه تئاتر در رسانه همچون دیالوگ، سردبیری تخصصی نمایش‌های رادیویی و اخذ بیش از ۲۰ جایزه از جشنواره‌های نمایشی کشور اشاره کرد./ جام چم

ترکیبی از روز و شب است. جهان ماقطب‌های متفاوت دارد. بنابراین هر کتابی، در هر جایی از جهان به هرزبانی منتشر شود، حتی اگر من آن را نخوانده‌باشم باز هم بر زندگی من اثر گذار است. به همین دلیل است که در تمام جهان به محض این‌که حکومت‌ها شروع می‌کنند به محکم کردن پایه‌های قدرت و افزایش دادن طول حکومت، قبل از هر چیز سراغ کتابخانه‌ها می‌روند. کم کردن واژه‌های ارتباطی بین مردم، گرفتن کلمات از مردم و کوتاه کردن واژه‌ها اولین اقدام این حکومت‌هاست. بعد از آن است که مردم برای برقرار کردن ارتباط، کلمه کم می‌آورند و روی می‌کنند به آثار سطحی و مبتذل. دیگر آثار عمیق را نمی‌توانند بفهمند چرا که دیگر کلماتش را نمی‌شناسند. این کارکرد سانسور در حکومت‌هایی است که می‌خواهند مردم در ناآگاهی به سر ببرند. در دوران حکومت خلفای بنی‌امیه مجموعه بزرگی از کتابخانه‌های جهان، آتش زده شد، اسکندر هر جا رفت، کتابخانه‌ها را به آتش کشید. از جمله تخت جمشید را. مغول همان ابتدا همه کتابخانه‌ها را می‌سوزاند، چرا؟ چون مرگ آگاهی مرگ ارتباط را در بی دارد و بقای این حکومت‌ها در جهان بدون ارتباط و بدون صداست.

۱۶ در طول تاریخ قهرمان‌هایی بوده‌اند که برای بصیرت و روشنی جنگیده و جان داده‌اند؛ از جوردانو برنوو و گالیله بگیرند تا همین امروز کسانی که به دلیل نشر آگاهی به مرگ محکوم می‌شوند. نمایش «تا اون» اما خیلی روی قهرمانش تمرکز نمی‌شود و حتی به درستی نمی‌شود فهمید قهرمان موشکین است یا موشکینا؟

برای این‌که سر جنگ با کسی ندارم. جهان امروز به قهرمان شمشیر به دست یا مشت‌گرده نیاز ندارد. این‌گونه قهرمان بازی‌ها در جهان تا اون جایی ندارد. من به دنبال آگاهی جامعه هستم و نمی‌توانم به خیابان پیام و مشت‌گره کنم و بگویم آی مردم کتاب بخوانید؛ مردم باید در کتاب‌ها جذابیتی ببینند که به سمت آنها کشیده شوند؛ نه فقط مردم من بلکه مردم تمام دنیا. آلمان امروز

از بی‌سوادی و بی‌میلی جوانانش به کسب دانش فریاد می‌زند، چرا این قدر پذیرش دانشجو در کشورهای اروپایی و آمریکایی رشد داشته؟ دلش این نیست که عاشق چشم و ابروی ما شرقی‌ها هستند بلکه از این بابت است که جوان‌های خودشان تمایل به آموختن ندارند؛ قشر باسوادشان را دارند از دست می‌دهند، در نتیجه آدم‌های باسواد را به کشور خودشان می‌کشند که این خلأ را پر کنند. موضوع نمایش تا اون دعوت به کتاب خواندن، دعوت به آگاهی‌است. اگر از میدان جنگ و مبارزات اجتماعی حرف بزنیم، به کاوه نیاز داریم اما اینجا نیاز به کاوه نداریم، به کسی مانند کیخسرو نیاز هست که در بستر اسطوگرکی تا اون روز و پراز واژگان اهورایی رشد کرده‌باشد و بتواند در مقابل افراسیاب بایستد؛ کسی که بتواند تاج پادشاهی را کنار بگذارد و آزادی و آگاهی را برای مردم خودش به ارمغان بیاورد. وقتی رستم به اومی‌گوید اگر غلیه افراسیاب قیام کنی ما او را بکشی، قریادشاهی از تو گرفته می‌شود، پاسخش این است که در عوض مردم من به آگاهی و آزادی می‌رسند. چون کیخسرو برخلاف کاوه در بستری رشد کرده که پراز سواد اهورایی‌است. نور و روشنایی را با خود می‌آورد. وقتی قرار است فریدون ظهور کند و حکومت ضحاک را کنار بزند، نیاز به کاوه هست؛ کاوه‌ای که فرزند داده‌باشد و به خاطر فرزند شهیدش پتک در دست بگیرد و بجنگد، چرمینه‌اش را برچم کند که مردم زیر آن گرد یابند اما حرف تا اون مبارزه علیه سایه‌هایی نیست، برکردن جهان با روشنایی‌است. ماعلیه تاریکی حرف نمی‌زنیم، ما روشنایی می‌آوریم چون وقتی تاریکی در جان آدمی رشد کرده‌باشد، نمی‌توانید جان آدم را بگیرید، باید جان را روشنایی ببخشید، آن را محترم بشمارید، بعد آن را رشد داد. برای همین قهرمان تا اون می‌گوید: من می‌مانم تا وقتی بین هزاران موش کوریک موش با چشم‌های باز به دنیا آید، اورا به جهان کتاب‌ها هل بدهم، این فرصت را داشته‌باشم برایش از جهان آگاهی، روشنایی، واژه‌ها و کلمات تعریف کنم. قهرمان اصلی نمایش من موشکین نیست که دچار آگاهی شد، در واقع قهرمان من دختری است که ترجیح می‌دهد در تاریکی بماند اما فرصتی داشته‌باشد که چشم فرزندان بعدی را به جهان بانش باز کند. در چنین جهانی نیازی به مشت‌گره کرده نداریم، به چشم باز نیاز داریم. چشم با فقط با عزیزشمردن، با پرورش دادن کاری‌م‌کند.

کی‌آر‌کد رویه‌رو را اسکن کنید و متن کامل این مصاحبه را در جام‌چم آنلاین بخوانید

کجا برویم

سالن استاد سمندریان

نمایش «آقای اشمیت کیه؟» به کارگردانی سهراب سلیمی از فردا در سالن استاد سمندریان به صحنه می‌رود. این نمایش براساس نمایشنامه‌ای از سیاستین تبری به صحنه می‌رود که یکی از آثار شناخته شده برای تماشاگران تئاتر است. پیش از سلیمی، داوود رشیدی نیز این نمایش را به صحنه برده بود. «آقای اشمیت کیه؟» ماجرای زن و شوهری است که تلفن خانه‌شان زنگ می‌خورد اما آنها تلفن ندارند و از همین جا آرام آرام بی می‌برند که در خانه زوج دیگری زندگی می‌کنند. در نهایت آنها حیرت‌زده به دنبال اثبات هویت گمشده خویش هستند اما هرچه بیشتر جست‌وجو می‌کنند، کمتر موفق می‌شوند و بیشتر از باورهای خود فاصله می‌گیرند. ایرج راد، شهره رعایتی، میثم رافزو و محمد کرمی بازیگران این اجرا هستند. موسیقی نمایش را صبا علیزاده برعهده دارد و شهره رعایتی طراحی لباس را انجام داده است. «آقای اشمیت کیه؟» از ۱۴ شهریور تا ۲۲ مهر هر شب ساعت ۱۹ به صحنه می‌رود.

سالن استاد نصیریان

نمایش «چم» به نویسندگی آرش رضایی و کارگردانی مهدی روزبهبانی از جمعه در پردیس تئاتر تهران آغاز شده است. فروزان حسینی، مهدی روزبهبانی، بهار پورن پور، روزدا فرومند و حمید محمدی بازیگران این نمایش هستند. در خلاصه داستان نمایش «چم» آمده است: «زندگی پر از پیچ‌وخم‌های سخت و نفسگیره، باید از شون عبور کرد تا بتونی به موفقیت برسی، من، فرنگیس دختر کوردم، جایی که بزرگ شدم؛ گندم داشت، نان داشت، بوی خانه داشت، تا این‌که آسمان روستا سیاه شد، آسمان پر شد از هواپیماهای سیاه.»

تهیه‌کنندگی این نمایش را ابراهیم یمین برعهده دارد. علی‌عصر غمخور مشاور کارگردان و دراماتورژ نمایش است. علاقه‌مندان ۲۳ شهریور می‌توانند هر شب ساعت ۱۹ و ۳۰ در پردیس تئاتر تهران (سالن استاد نصیریان) تماشاگر نمایش چم باشند.

تئاتر ایران‌شهر

ایمان اسکندری پس از پنج سال دوری از تئاتر، سومین نمایش خود را با عنوان «رنالیسم مصنوعی» از فردا در سالن سمندریان تماشاخانه ایران‌شهر به صحنه می‌برد. پیش‌فروش بلیت‌های این اثر نمایشی نیز همزمان با رونمایی از پوستر آغاز شده است.

آزاده صمدی، محمد برهمنی، امیراحمد قزوینی، اسماعیل گرچی، سمانه زارعی و شبنم دادخواه بازیگران نمایش «رنالیسم مصنوعی» هستند. ایمان اسکندری کارگردانی نمایش‌های با عنوان «بیرون پشت در» و «ماراساد» را در کارنامه هنری خود دارد. نویسنده نمایش رنالیسم مصنوعی، سمانه زارعی است. این نمایش از ۱۴ شهریور تا ۲۲ مهر تا ساعت ۲۱ روی صحنه خواهد بود. برخی از عوامل نمایش رنالیسم مصنوعی عبارتند از نویسنده: سمانه زارعی، کارگردان: ایمان اسکندری، مجری طرح: میثم احمدی، آهنگساز و طراح صدا: سعید دهقان.

یک نمایش مدرن برای دفاع مقدس

نمایش «بلوط‌های تلخ» به نوشته و کارگردانی شهرام کرمی از جمله آثار تئاتری با موضوع جنگ و دفاع مقدس است که در سال ۹۰ به صحنه هنری و مورد استقبال قرار گرفت. کرمی این نمایش را ابتدا در بخش چشم‌انداز بیست و نهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر و سپس در سال ۱۳۹۰ و در سالن قشقایی مجموعه تئاتر شهر، روی صحنه برد. رویا افشار، حمید رضا نعیمی، سیروس همتی، مهدی صباغی، آیداد صادقی و مهدی زمین‌پرداز در این نمایش به ایفای نقش پرداختند.

روایت‌هایی از پرستاران در تماشاخانه مهر

نمایش «روایت‌هایی از زارا» به نویسندگی و کارگردانی کیانوش احمدی باشیوه‌ای مینی‌مال و ساختارشکن به روایت از خودگذشتگی پرستاران زن از یازدهم شهریور روی صحنه تماشاخانه ماه حوزه هنری می‌رود. روابط عمومی حوزه هنری خبر داده که روایت‌هایی از زارا تا یکم مهر

در تماشاخانه ماه روی صحنه است. این نمایش روایتی متفاوت از حضور پزشکان و پرستاران به‌ویژه پرستاران زن از جنگ تحمیلی تا دوران همه‌گیری ویروس کرونا را با اجرایی مینی‌مال و ساختارشکن به تصویر می‌کشد.

شیوه روایت این نمایش کلازگونه است و از قواعد کلاسیک فاصله می‌گیرد. آرزو کریمی‌زند، محمد قدیمی، حسن همتی و محبوبه اسدی در روایت‌های زارا بازیگران این اثر نمایشی هستند. در گروه کارگردانی مریم ایرانپور، اصغر شیرزاد، کاظم کاموربخشایشی و عباس رحمانی مطلق با این نمایش همکاری دارند. علی خاتمی موسیقی نمایش را برعهده دارد و حسین نادری طراح نو و آزاده مالیر طراح گرم این نمایش است. علاقه‌مندان می‌توانند برای تهیه بلیت این نمایش به سایت تیوال یا

گیشه تماشاخانه مهر حوزه هنری مراجعه کنند./ جام چم

روایت‌هایی از پرستاران در تماشاخانه مهر

نمایش «روایت‌هایی از زارا» به نویسندگی و کارگردانی کیانوش احمدی باشیوه‌ای مینی‌مال و ساختارشکن به روایت از خودگذشتگی پرستاران زن از یازدهم شهریور روی صحنه تماشاخانه ماه حوزه هنری می‌رود. روابط عمومی حوزه هنری خبر داده که روایت‌هایی از زارا تا یکم مهر

در تماشاخانه ماه روی صحنه است. این نمایش روایتی متفاوت از حضور پزشکان و پرستاران به‌ویژه پرستاران زن از جنگ تحمیلی تا دوران همه‌گیری ویروس کرونا را با اجرایی مینی‌مال و ساختارشکن به تصویر می‌کشد.

شیوه روایت این نمایش کلازگونه است و از قواعد کلاسیک فاصله می‌گیرد. آرزو کریمی‌زند، محمد قدیمی، حسن همتی و محبوبه اسدی در روایت‌های زارا بازیگران این اثر نمایشی هستند. در گروه کارگردانی مریم ایرانپور، اصغر شیرزاد، کاظم کاموربخشایشی و عباس رحمانی مطلق با این نمایش همکاری دارند. علی خاتمی موسیقی نمایش را برعهده دارد و حسین نادری طراح نو و آزاده مالیر طراح گرم این نمایش است. علاقه‌مندان می‌توانند برای تهیه بلیت این نمایش به سایت تیوال یا

گیشه تماشاخانه مهر حوزه هنری مراجعه کنند./ جام چم

«خانه خراب» به نفع بیماران ام‌اس

نمایش ترازوی کم‌دی «خانه خراب» نوشته رضا دادویی و کارگردانی محمدرضا پورحکیمی فردا به نفع بیماران ام‌اس در پردیس تئاتر شهرزاد به صحنه می‌رود. این نمایشی که از ۲۷ مرداد ساعت ۲۰ در پردیس

تئاتر شهرزاد روی صحنه است، تمام عواید فروش اجرای دوشنبه ۱۴ شهریور به بیماران ام‌اس اختصاص دارد. بازیگران این نمایش به ترتیب ورود به صحنه امیرکاوه آهنین‌جان، وحید نفر، محمدهادی عطایی، ندا مقصودی، سیروس همتی، سیدرضا علوی، حامد سوری، الهه حسینی و رضا دادویی هستند و شادی آقایی، امیرحسین بلوچی، پریناز رضایی، مرتضی رضایی، علی‌اصغر ملکی و جواد عرب‌محمدی به عنوان بازی‌بار در این اثر حضور دارند.

در خلاصه داستان نمایش آمده است: در روزی که کلنل لیاخوف به دستور محمدعلی‌شاه، مجلس شورای ملی را به توپ بسته است و کشور دچار آشوب و بلوا شد، حاجی جبار به دنبال افروزدن دارایی‌های خود و ازدواج تازه است.

